

Nr 618

Av herr Jonsson i Strömsund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag för stöd åt det mindre jordbruket.

(Lika lydande med motion nr 521 i Första kammaren)

Den av förra årets riksdag beslutade omläggningen av det särskilda statsstödet till det norrländska jordbruket syftade bland annat till att i de fyra nordligaste länen genom koncentrerade insatser i fråga om driftrationalisering samt inre och yttre rationalisering medverka till uppbyggnaden av fullt bärkraftiga på längre sikt bestående brukningsenheter. Med andra ord avsåg man att medverka till en avsevärd standardförbättring för småbruk i övre Norrland. De koncentrerade rationaliseringsinsatserna är enligt vår mening av mycket stor betydelse för höjandet av det mindre jordbrukets ekonomiska ställning. Behovet av rationaliseringsåtgärder för förbättring av lönsamhetsförhållandena för bland annat jordbruket i övre och mellersta Norrland är också starkt framträdande. Snarlika förhållanden råder för övrigt även i Kopparbergs och Gävleborgs län. Detta har särskilt uppmärksammats av Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition.

Vi är övertygade om att efter genomförandet av åtgärder för storleksrationalisering, omarrondering och driftrationalisering samt av åtgärder av inre rationaliseringskaraktär goda förutsättningar föreligger för att en lönsam jordbruksdrift och en tillfredsställande inkomststandard för brukarna skall kunna åstadkommas och bestå i många av de berörda bygderna.

Av de framställningar om bidrag ur de för innevarande budgetår anvisade medlen till koncentrerade rationaliseringsinsatser, vilka nyligen gjorts hos Kungl. Maj:t av länsorganen, framgår att förslag till sådana insatser redan utarbetats för inte mindre än 29 skilda områden i Norrland. Ytterligare ett stort antal områden för motsvarande åtgärder kan färdigplaneras under de närmaste månaderna. Medelsbehovet för de nu grovprojekterade rationaliseringsobjekten anges till cirka 5 000 000 kronor enbart från nionde huvudtitelns anslag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland. Avsikten från vederbörande centrala myndigheters sida torde vara att skyndsamt söka fullfölja de objekt för vilka särskilda bidragsmedel anvisas.

Mot bakgrunden av det stora medelsbehov som framkommit för de samlade rationaliseringsinsatserna redan under den korta tid som förflutit se-

dan beslutet om dylika insatser fattades anser vi det vara angeläget att medelsanvisningen för ändamålet blir av sådan storleksordning att den synnerligen önskvärda upprustningen av det norrländska småbruket sker i en takt som motsvarar anspråken och brukarnas bevisligen stora intresse därav. Rationaliseringsstödet i denna form måste ses såsom ett värdefullt och mycket önskvärt komplement till det kreditstöd som kan lämnas för upprustning av mindre jordbruk i landet ävensom till det nuvarande generella bidragsstödet åt innehavare av dylika jordbruk.

Föreliggande material synes ge vid handen att det skulle vara önskvärt att en uppräknig gjordes med cirka 2 000 000 kronor av de medel som kan disponeras för koncentrerade rationaliseringsinsatser till fromma för det mindre jordbruket och strävandena till en höjning av inkomstnivån vid detsamma.

Vi vill i detta sammanhang uttala att de av Kungl. Maj:t aviserade åtgärderna för intensifierad rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter i Kopparbergs län bör påbörjas och genomföras så snabbt omständigheterna över huvud kan medge och att Kungl. Maj:t — om det belopp å 500 000 kronor som för ändamålet avdelats i årets statsverksproposition ej skulle visa sig vara till fyllest under första verksamhetsåret — bör återkomma med förslag om anslagsförstärkning därför. Det synes också önskvärt att planering snarast påbörjas av liknande åtgärder inom Gävleborgs län.

För att främja skogsbruket i övre Norrland och med sikte särskilt på det mindre skogsbruket där har för innevarande budgetår under nionde huvudtitelns anslag till ökad skogsproduktion i Norrland ett belopp av 1 000 000 kr. avsatts för en speciell bidragsgivning till samverkanområden i de delar av Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län som ligger inom kustområden och liknande bygder. I 1961 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för denna verksamhet anvisa ett till 2 000 000 kronor höjt belopp.

Enligt inhämtade uppgifter har under senaste tid åtskilliga områden, mestadels innefattande småbruk, bildats för skoglig samverkan inom de bygder som nyss nämnts. Flera samverkanområden är under bildande just i syfte att erhålla statsstöd över förenämnda anslag. Det uppges att intresset är stort bland markägarna för den form av skogligt samarbete, varom här är fråga. I samband med de av vederbörande länsorgan företagna undersökningarna rörande lämpliga rationaliseringsobjekt inom det norrländska jordbruket har också konstaterats, att en av huvudförutsättningarna för att ifrågavarande mindre jordbruk skall kunna bedriva sin skogs-skötsel rationellt och med förutsättningar för ökad ekonomisk avkastning är att viss samverkan ett flertal fastigheter emellan kommer till stånd.

Av det material som tornedalsutredningen framlagt framgår, att en in-

sats för förbättrade driftformer inom det enskilda skogsbruket i Torne-dalen är starkt påkallad. Utredningen har för sin del förordat, att en statlig anvisning till detta ändamål sker till ett belopp av 25 000 000 kronor för en tioårsperiod.

På grund av det sagda och den betydelse inkomsterna från skogen har för småbruket i Norrland anser vi att en ytterligare avsevärd höjning av det till den nya verksamheten inom skogliga samverkanområden avsedda beloppet bör övervägas. Därvid torde också böra bedömas huruvida ett medelstillskott för bidragsgivningen till skogsvårdsområden i lappmarken kan anses erforderligt.

Enligt vad som är oss bekant pågår för närvarande inom vederbörande departement en prövning i anledning av de bidragsansökningar som hittills inkommit i här berörda ämnen och i samband därmed medelsberäkningar på grundval av utifrån omförmälda ansökningar och i dagarna däröver avgivna remissyttranden upprättade kostnadskalkyler. Vid departementets överväganden bör enligt vår mening de synpunkter vi här anfört tagas i beaktande.

Under hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte, i anslutning till prövningen av de för stöd åt det mindre jordbruket avsedda anslagen i 1961 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, särskilt punkterna 22 och 104, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om beaktande av de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 26 januari 1961

Sigfrid Jonsson

Sven Persson

Gunnar Lundmark

Olof Persson

Helge Lindström